

TEZA:

W opisie czynu przypisanego Obwinionemu należy zawrzeć m.in. precyzyjne, tak jak to możliwe w realiach danej sprawy, określenie czasu popełnienia czynu. Precyzyjne ustalenie czasu popełnienia deliktu dyscyplinarnego ma istotne znaczenie dla pociągnięcia sprawcy do odpowiedzialności dyscyplinarnej i jest obowiązkiem sądu.

WO – 6/23

ORZECZENIE
z dnia 5 kwietnia 2023 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:

Przewodniczący: **SWSD Karolina Szał /sprawozdawca/**
Sędziowie: **SWSD Tomasz Jankowski**
SWSD Paweł Libertowski

Protokolant: **Piotr Ciepiński**

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Michała Jasiak

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2023 r. na rozprawie
sprawy radcy prawnego S. B. wpisanego na listę radców prawnych prowadzoną przez Radę
Okręgowej Izby Radców Prawnych (...),

obwinionego o czyn określony w art. 64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach
prawnych w zw. z art. 6 i art. 12 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

z powodu odwołania obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego
Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 8 listopada 2022 r., sygn. akt: D 6/2021

orzeka:

1. uchyla w całości zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego
Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 8 listopada 2022 r., sygn. akt: D 6/2021 i

- przekazuje sprawę Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych do ponownego rozpoznania,
2. orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego w zryczałtowanej kwocie 1.800,00 zł. (słownie złotych: jeden tysiąc osiemset złotych) pozostawia do rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 22 października 2018 roku D.H. („pokrzywdzony”) złożył skargę do Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych („OIRP”) o niedopełnieniu/zaniechaniu działań przez r.pr. S.B. („obwinionego”) obowiązków pełnomocnika.

Rzecznik wniósł o ukaranie obwinionego pod zarzutem: wykonywania zawodu w sposób sprzeczny z prawem, zasadami etyki oraz godności zawodu poprzez prowadzenie sprawy klienta D.H. w sposób pozbawiony należytej staranności w drodze niezuzupełnienia w okresie pomiędzy 7 sierpnia 2018 r. a 14 sierpnia 2018 r., w (...) braków formalnych złożonej w imieniu w.w klienta apelacji, co doprowadziło do jej odrzucenia przez Sąd Rejonowy (sygn. akt XII Ns 2880/16) postanowieniem z dnia 24 września 2018 r.

tj. o czyn w art. 64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6 i art. 12 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Orzeczeniem z dnia 9 listopada 2022 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP (dalej: „OSD”) zmienił opis czynu i uznał obwinionego S.B. (...) winnym tego, że wykonywania zawodu w sposób sprzeczny z prawem, zasadami etyki oraz godności zawodu poprzez prowadzenie sprawy klienta D.H. w sposób pozbawiony należytej staranności w ten sposób, że pomimo wypowiedzenia mu pełnomocnictwa do działania w imieniu klienta D.H. nie poinformował o tym właściwego Sądu, na skutek czego, Sąd skierował wezwanie do uzupełnienia braków formalnych apelacji złożonej przez innego pełnomocnika do r.pr. S.B., natomiast r.pr. S. B. braków tych nie uzupełnił, jak również przedmiotowego wezwania do uzupełnienia braków formalnych apelacji nie przekazał Panu D. H., powyższe zaniechania r.pr. S. B. doprowadziły do odrzucenia apelacji przez Sąd Rejonowy (sygn. akt XII Ns 2880/16) postanowieniem z dnia 24 września 2018 r.

tj. o czyn określony w art. 64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6 i art. 12 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

i za ten czyn wymierzył Obwinionemu karę pieniężną 4.200,00 zł.

Nadto OSD obciążył obwinionego kosztami postępowania w I instancji w kwocie 3.000,00 złotych

Od powyższego orzeczenia w całości w ustawowym terminie odwołanie złożył obwiniony, w całości na korzyść obwinionego, wnosząc o dopuszczenie dowodów wskazanych w treści pisma oraz wnosząc o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie obwinionego. W treści odwołania Obwiniony zarzucił m.in., iż nie doszło po popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego oraz iż Sąd naruszył prawo Obwinionego do obrony.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

W myśl art. 437 § 1 k.p.k. po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części. Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k. p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

W niniejszej sprawie niestety z uwagi na brak określenia w opisie orzeczonego czynu czasookresu jego popełnienia niestety zachodzi konieczność uchylenia zaskarżonego orzeczenia, albowiem Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie jest w stanie określić czy np. nie zachodzi przedawnienie karalności czynu.

Jak słusznie podkreślił Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 13 października 2021 r. *przede wszystkim należy podkreślić, że zgodnie z brzmieniem art. 366 § 1 i art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. obowiązkiem sądu jest wyjaśnienie **wszystkich istotnych okoliczności sprawy, w tym czasu popełnienia przestępstwa, a następnie***

dokładne określenie czynu przypisanego oskarżonemu w wyroku. Kodeks postępowania karnego nie definiuje co prawda na czym ma polegać "dokładne określenie przypisanego oskarżonemu czynu". Jednak wyraźną wskazówkę w tym zakresie zawiera art. 332 § 1 pkt 2 k.p.k., który stanowi, że akt oskarżenia powinien zawierać dokładne określenie zarzucanego oskarżonemu czynu **ze wskazaniem czasu**, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz skutków, a zwłaszcza wysokości powstałej szkody. Dlatego w pełni należy podzielić zapatrywanie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym w opisie czynu przypisanego należy zawrzeć nie tylko określenie sposobu popełnienia przestępstwa, jego ewentualne skutki, rodzaj atakowanego dobra chronionego prawem, **ale także czas** i miejsce jego popełnienia. **Precyzyjne ustalenie czasu popełnienia przestępstwa ma istotne znaczenie dla pociągnięcia sprawcy do odpowiedzialności karnej i stanowi powinność sądu** (wyr. SN z 19 marca 2019 r., IV KK 58/19, Legalis nr 1885162; J. Skorupka (red.), Kodeks postępowania karnego, Komentarz do art. 413, Wyd. 5, Warszawa 2021).

W niniejszej sprawie obowiązkiem sądów dyscyplinarnych było precyzyjne określenie w opisie zarzucanego obwinionemu czynu dokładnej daty jego popełnienia. Wskazał na to wyraźnie Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury w uzasadnieniu swojego orzeczenia. Jednak tego nie uczyniono - wskazując w opisie czynu w sposób ogólny jako czas popełnienia zarzucanego czynu miesiąc wrzesień 2015 r. (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2021 r., II DK 69/21)

Jak dalej słusznie podkreśla się w w/w wyroku Kodeks karny w art. 6 § 1 zawiera regułę dotyczącą ustalenia czasu popełnienia czynu zabronionego. **Wskazuje się w nim, że czasem popełnienia czynu zabronionego jest czas, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był zobowiązany.** (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2021 r., II DK 69/21).

Podkreślić należy, że w pojęciu dokładnego określenia czynu przypisanego - o czym mowa w art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. - mieści się m.in. precyzyjne, tak jak to możliwe w realiach danej sprawy, określenie czasu popełnienia przestępstwa. W opisie czynu przypisanego wyrokiem należy bowiem zawrzeć nie tylko sposób popełnienia tego przestępstwa, jego ewentualne skutki, rodzaj atakowanego dobra chronionego prawem, ale również czas i miejsce działania lub zaniechania sprawcy. (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2017 r., V KK 39/17).

Przy więc ponownym zbadaniu sprawy Okręgowy Sąd Dyscyplinarny powinien w opisie czynu wskazać również czas popełnienia czynu tj. czas w którym obwiniony dopuścił się popełnienia deliktu dyscyplinarnego. Nadto winien rozważyć możliwość dopuszczenia i przeprowadzenia wnioskowanych przez Obwinionego w odwołaniu dowodów.

Na podstawie art. 436 kpk odstąpił od ustosunkowania się od pozostałych zarzutów. W myśl bowiem art. 436 k.p.k. mającego zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym radców prawnych sąd może ograniczyć rozpoznanie środka odwoławczego tylko do poszczególnych uchybień, podniesionych przez stronę lub podlegających uwzględnieniu z urzędu, jeżeli rozpoznanie w tym zakresie jest wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie pozostałych uchybień byłoby przedwczesne lub bezprzedmiotowe dla dalszego toku postępowania. Skoro uwzględnieniu podlegał pierwszy z zarzutów odwołania, a jego skutkiem musiało być uchylene orzeczenia, to uprawnione było ograniczenie rozpoznania odwołania przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny tylko do tego zarzutu.

Z tego też względu w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wnioski dowodowe Obwinionego złożone w odwołaniu nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (nie wpłyną na fakt, iż orzeczenia należało uchylić).

Z przepisu art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych wynika, że w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony; w pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym pokrywa właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych. Tym samym w efekcie zapadłego rozstrzygnięcia odwoławczego konieczne było pozostawić rozstrzygnięcie o zryczałtowanych kosztach postępowania odwoławczego w kwocie 1800,00 zł Okręgowej Izbie Radców Prawnych w zależności od wyniku sprawy.

W tym stanie rzeczy, koniecznym było podjęcie zapadłego rozstrzygnięcia.